

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.:(044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№
На № 04-22/10-2021/248575 від 27.07.2021

Про розгляд звернення голови
Полтавської обласної ради
Біленького О. Ю.

**Комітет Верховної Ради
України з питань національної
безпеки, оборони та розвідки**

Кабінет Міністрів України

**Голові Полтавської обласної ради
Біленькому О. Ю.**

вул. Соборності, 45,
м. Полтава, 36014

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів, Міністерством оборони, Міністерством внутрішніх справ та Пенсійним фондом України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Резнікова О. Ю. від 02.08.2021 № 36628/1/1-21 до листа Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки розглянуло звернення голови Полтавської обласної ради Біленького О. Ю. щодо пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб і повідомляє.

Відповідно до статті 95 Конституції України бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами, а також на принципі збалансованості державного бюджету. Виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розміри і цільове спрямування цих видатків.

Згідно зі статтею 20 Закону України „Про Кабінет Міністрів України” умови оплати праці працівників бюджетних установ та підприємств державного сектору економіки, а також грошового забезпечення військовослужбовців (осіб

начальницького і рядового складу), поліцейських визначаються Кабінетом Міністрів України. Статтею 9 Закону України „Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” визначено, що грошове забезпечення військовослужбовців виплачується у розмірах, що встановлюються Урядом.

Конституційний Суд України рішенням від 26.12.2011 № 20-рп/2011 установив, що відповідно до законів України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, „Про соціальний захист дітей війни” та „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” визначення порядку та розмірів соціальних виплат віднесено до відання Кабінету Міністрів України.

На сьогодні питання грошового забезпечення військовослужбовців та деяких інших категорій осіб, а також поліцейських регулюються постановами Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 № 704 „Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб” (зі змінами) (далі – Постанова № 704), яка набрала чинності 01.03.2018, та від 11.11.2015 № 988 „Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції” (зі змінами) (далі – Постанова № 988), яка набрала чинності 02.12.2015.

Згідно з частиною четвертою статті 63 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” від 09.04.1992 № 2262-ХІІ (далі – Закон № 2262) усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв’язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Із 01.01.2018 органами Пенсійного фонду України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 103 „Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб” (далі – Постанова № 103) проведено перерахунок пенсій, призначених до 01.03.2018 за нормами Закону № 2262, із оновленого грошового забезпечення, визначеного Постановою № 704 та Постановою № 988, понад 544 тис. осіб, після якого розміри пенсій збільшились у 2018 році в середньому на 1 476 грн, у 2019 році – на 763,48 грн, у 2020 році – на 763,48 гривні.

Водночас за позовами пенсіонерів рішеннями Окружного адміністративного суду міста Києва від 12.12.2018 у справі № 826/3858/18 і від 14.05.2019 у справі № 826/12704/18 та постановами Шостого апеляційного адміністративного суду від 29.01.2020 у справі № 826/6453/18 і від 19.01.2021 у справі № 640/6077/19 визнано протиправними та нечинними пункти 1, 2, 3, 5, 6 Постанови № 103 та зміни до Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2008 № 45 (зі змінами).

Згідно з частиною другою статті 14 Кодексу адміністративного судочинства України постанови та ухвали суду в адміністративних справах, що набрали

законної сили, є обов'язковими до виконання на території України. Судові рішення виконуються сторонами в межах покладених на них зобов'язань.

Після прийняття судових рішень, якими скасовано окремі положення Постанови № 103, виникла правова неврегульованість, оскільки Урядом не приймалося нових рішень щодо перерахунку пенсій, а будь-якого порядку виплати перерахованих сум пенсій цими судовими рішеннями встановлено не було.

Питання виплати пенсій у 2019–2020 роках було врегульовано постановами Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 804 „Деякі питання соціального захисту окремих категорій громадян”, від 24.12.2019 № 1088 „Деякі питання виплати пенсій окремим категоріям громадян”.

Відповідно до статті 8 Закону № 2262 виплата пенсій, у тому числі додаткових пенсій, доплат, надбавок і підвищень до них, компенсаційних виплат, установлених законодавством, звільненим зі служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їхніх сімей забезпечується за рахунок коштів Державного бюджету України.

У законах про Державний бюджет України на відповідний рік передбачаються видатки на виплату військових пенсій, надання пільг, допомоги, компенсацій та гарантій окремим категоріям громадян виходячи з реальних фінансових ресурсів державного бюджету та з огляду на те, що більшість інших видатків бюджету також є соціально спрямованими та потребують пріоритетного врахування.

Водночас на розгляді у Верховній Раді України перебувають проекти Законів України „Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства” (реєстр. № 4668 від 28.01.2021) щодо вирішення питання подальшого перерахунку пенсій колишнім військовослужбовцям шляхом індексації та „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” щодо відновлення дії попередніх редакцій норм зазначеного Закону” (реєстр. № 2141 від 13.09.2019) (далі – законопроект № 2141), зокрема, щодо врегулювання питання перерахунку пенсій, який прийнятий Верховною Радою України у першому читанні. Потрібно зазначити, що реалізація норм законопроекту № 2141 згідно з розрахунками Пенсійного фонду України потребуватиме додаткових фінансових витрат, які становитимуть близько 2 млрд грн на місяць, що не передбачені у Державному бюджеті України на 2021 рік.

Варто зазначити, що відповідно до статей 52 та 53 Бюджетного кодексу України зміни до закону про Державний бюджет України можуть вноситися у разі відхилення оцінки основних прогнозних макроекономічних показників економічного і соціального розвитку України та надходжень бюджету від прогнозу, врахованого при затвердженні Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Факт перевиконання надходжень державного бюджету визнається на підставі офіційних висновків Рахункової палати та Міністерства фінансів щодо виконання Державного бюджету України за підсумками трьох кварталів у разі

перевищення показників надходжень державного бюджету, врахованих у розписі державного бюджету на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків.

Разом з тим Кабінетом Міністрів України 14.07.2021 прийнято постанову № 713 „Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб” (далі – Постанова № 713), якою передбачається до схвалення Верховною Радою України законодавчих актів щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців поетапне зменшення диспропорції між розмірами новопризначених та раніше призначених пенсій колишніх військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу, поліцейських. Постанова № 713 набрала чинності з 16.07.2021 та застосовується з 01.07.2021.

Питання підвищення рівня соціального захисту та пенсійного забезпечення, зокрема, осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб мають вирішуватися комплексно в межах чинного законодавства з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду, соціально-економічного становища країни та збалансування додаткових видатків з наявними бюджетними ресурсами.

Також зазначаємо, що за дорученням Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 16.07.2021 № 34373/1/1-21 з метою прийняття узгодженого рішення щодо посилення соціального захисту військовослужбовців Мінсоцполітики разом із представниками заінтересованих центральних органів виконавчої влади та громадськості під головуванням Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Резнікова О. Ю. опрацьовуються пропозиції щодо утворення робочої групи із розв'язання проблемних питань пенсійного забезпечення військовослужбовців та деяких інших осіб.

Що стосується виконання судових рішень та виплати нарахованих сум пенсій Відповідно до статті 19 Конституції України, органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Судові рішення виконуються органами Пенсійного фонду України в межах визначених зобов'язань.

Згідно з пунктами 20 та 29 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань та здійснення видатків бюджету з перевищенням бюджетних призначень є порушенням бюджетного законодавства.

Видатки на погашення заборгованості з пенсійних виплат за рішеннями суду передбачаються у Державному бюджеті України у складі бюджетної програми за КПКВК 2506080 „Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду”.

Головним розпорядником коштів зазначеної бюджетної програми є Мінсоцполітики, яке відповідно до норм Бюджетного кодексу України здійснює управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень, забезпечуючи ефективно, результативно і цільове використання бюджетних коштів та у межах доведених йому обсягів видатків визначає

пріоритети та напрями спрямування коштів за бюджетними програмами, які він виконує.

У бюджеті Пенсійного фонду України на 2021 рік, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України 17.02.2021 № 126 (зі змінами), у складі видатків державного бюджету, що спрямовуються Пенсійному фонду України на виплату пенсій, на погашення заборгованості з пенсійних виплат за рішеннями суду, передбачено кошти в сумі 360,0 млн грн, що на 160 млн грн більше порівняно з 2020 роком.

Виплата заборгованості за рішеннями суду проводиться в межах бюджетних асигнувань, виділених на цю мету.

Перший заступник Міністра

Євген КОТИК

